

Mas Guardiola / La Rectoria

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Al centre del nucli urbà; Plaça de l'Església, 1.
Alçada: 447

Coordenades:

Latitud: 41.7597
Longitud: 2.01421
UTM Est (X): 418052
UTM Nord (Y): 4623566

Classificació

Número de fitxa: 08128-8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern Barroc Popular
Segle: XII-XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: 16787
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic. Carrer de Santa Maria, 1, 08500 Vic.
Autor de la fitxa: Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: ds., 03/11/2018 - 01:00

Descripció

L'església parroquial i l'actual casa rectoral formen un conjunt arquitectònic que al llarg dels anys s'han anat juxtaposant. Els volums de la Casa Rectoral es corresponen amb l'antiga masia anomenada Mas Guardiola, documentada des del segle XII, i que en certa manera embolcalla la capçalera de l'església que té els seus orígens en l'època medieval (segles XI-XII). Modernament el mas Guardiola va passar a ser l'habitatge del rector tot ampliant els volums construïts i formant un cos indissociable de l'església. L'estructura principal del mas, és de planta basilical i de tres nivells en alçat; l'accés a l'interior s'efectua a través d'un gran portal de mig punt, adovellat, on es pot apreciar la següent inscripció tot seguint la corba de l'arc de mig punt: "AVE MARIA PURISSIMA / SENS PECAT CONCEBUDA". Aquest portal dóna accés a una zona de vestíbul cobert per una volta rebaixada. La construcció de la nau lateral de l'església amaga part de la façana del mas. Exteriorment presenta diverses obertures amb un tractament similar pel que fa als emmarcaments. És a dir, ampits motllurats que sobresurten lleugerament de la línia de façana, brancals a base de carreus ben tallats i llindes monolítiques, i algunes amb petits elements ornamentals. Exteriorment s'observa una ampliació dels volums construïts de poc valor arquitectònic, però bastits damunt antics murs de pedra. A l'interior es conserven els espais antigament destinats a celler, forn, premsa, tines, etc. Alguns dels quals estan coberts per voltes rebaixades. Cal fer esment i destacar la presència d'un mur de planta arrodonida i carreuat regular que es pot observar des de l'interior de la planta baixa, el qual per dimensions i ubicació es correspondria amb la cara exterior de l'absis de l'església medieval. També són remarcables altres elements com són un tram de mur bastit amb "opus spicatum" i un arc apuntat. L'accés al primer pis es realitza a través d'una escala de dos trams; el primer pis segueix l'estructura de volums de la planta baixa, és a dir, una gran sala central amb estances a cada costat.

Història

Els orígens del mas Guardiola es remunten a l'època medieval, constant documentat al segle XII. Pel que fa a l'església, aquesta és d'origen romànic, dels segles XI-XII. La pròpia ubicació del mas, adossat a l'església parroquial sembla que seria determinant perquè en època moderna passés a ser la rectoria. Tot i els orígens medievals de la casa, la fisonomia general exterior està centrada per l'obra d'època moderna, junt amb ampliacions posteriors, tot i que part de la seva estructura conserva restes de l'edifici originari i de les diferents fases i períodes constructius que han atorgat l'aspecte global de l'edifici. En aquest sentit, tal i com s'ha esmentat a l'apartat de descripció, la planta baixa acull estructures i elements que caldria acabar de determinar-ne les cronologies, però entre les quals hi ha un mur de planta arrodonida que sembla que podria correspondre a l'absis de la església romànica, també es conserva un tros de mur fet amb "opus spicatum", un arc apuntat, llindes i muntants d'obertures destacables, un forn, una tina, entre altres elements, que poden correspondre a un ampli ventall cronològic entre els segles XII i XVI-XVIII. Sembla que a nivell de planta primera també es conserven elements d'interès d'època moderna.

El mas Guardiola es considera un dels masos més antics del poble, tal i com s'ha esmentat, consta documentat des del segle XII, època que es trobava en mans de la família Guardiola; hi ha la hipòtesi que al mas hi hagués hagut una guàrdia o torre de defensa, que podria haver determinat el nom de la masia i nissaga. Els Guardiola van rebre la concessió, per part del senyor de Calders, de l'explotació de l'aigua de la riera de Sant Joan, al 1440; tot i que sembla que ja en feien ús per fer funcionar un molí propietat del mas (sembla que correspondria amb un dels molins que amb el temps s'anomenaria molí del Solà). A finals del segle XVI l'hereva del mas Guardiola va contraure núpcies amb el del mas el Solà, un dels altres importants masos del poble. La unió de les dues famílies. La família Guardiola-Solà acabà instal·lant-se de manera definitiva a la masia el Solà, havent-hi realitzat obres d'ampliació. Sembla que entorn al 1700 el mas Guardiola va passar a ser rectoria i finalment passant a ser propietat de la parròquia.

Bibliografia

- ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, LI. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- GUAL I PURTÍ, J. (2010): Monistrol de Calders, del calaix, una imatge i una història. Ajuntament de Monistrol de Calders i Zenobita edicions.

